

Poročilo Republike Slovenije na podlagi Sklepa o SSGP in Okvira za SSGP

1. Pregled izdatkov

Na osnovi poročenih podatkov s strani pristojnih organov znaša vrednost izdatkov na podlagi Sklepa o SSGP in Okvira za SSGP za leti 2014 in 2015:

Skupaj javni odhodki za SSGP (v mio EUR)	
Nadomestilo za SSGP (1+2) v mio EUR	2014-2015
1. Nadomestilo, dodeljeno na podlagi Sklepa o SSGP	35,69 (2014) in 32,11 (2015)
2. Nadomestilo, dodeljeno na podlagi Okvira za SSGP	0

2. Opis uporabe Sklepa o SSGP iz leta 2012

1) bolnišnice (člen 2(1)(b))

Opis storitve: v skladu z Zakonom o zdravstveni dejavnosti (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF in 14/13); v nadaljevanju: ZZDej) se zdravstvena dejavnost kot javna služba opravlja v okviru mreže javne zdravstvene službe, in sicer javni zdravstveni zavodi ter druge pravne in fizične osebe na podlagi koncesije. Zdravstvena dejavnost na primarni ravni obsega osnovno zdravstveno dejavnost in lekarniško dejavnost, katere mrežo opravljanja javne službe zagotavlja občina v sodelovanju z državo; na sekundarni ravni specialistično ambulantno in bolnišnično dejavnost ter na terciarni ravni opravljanje dejavnosti klinik, kliničnih inštitutov ali kliničnih oddelkov ter drugih pooblaščenih zdravstvenih zavodov, katere mrežo opravljanja javnih storitev zagotavlja država.

Zavarovanim osebam se dostop do storitev, ki so pravica obveznega zdravstvenega zavarovanja, **zagotavlja solidarnostno**, iz prispevkov obveznega zdravstvenega zavarovanja in z doplačili prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. Za zakonsko določene upravičence ministrstvo, pristojno za zdravje v celoti ali deloma plačuje zdravstvene storitve in prispevke obveznega zdravstvenega zavarovanja.

V skladu z Zakonom o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C in 47/15 – ZZSDT; v nadaljevanju: ZZVZZ) se bolnišnične in zdravstvene storitve v okviru javne službe plačujejo po realiziranih programih po cenah in normativih, ki jih predpiše Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS). Program zdravstvenih in bolnišničnih storitev, ki se zagotavlja v okviru javne službe, določijo partnerji v zdravstvu. Na podlagi Splošnega dogovora ZZZS sklene pogodbe s posameznimi izvajalci o obsegih zdravstvenih in bolnišničnih storitev. Tekom leta izvajalci bolnišničnih storitev lahko predlagajo medsebojne uskladitve glede na doseženo oziroma nedoseženo realizacijo. Skupnega finančnega učinka iz tega naslova ni.

Oblika pooblastitve: za izvajanje zdravstvenih in bolnišničnih storitev se javne zdravstvene zavode pooblasti z aktom o ustanovitvi, izvajalce zasebnega sektorja pa z odločbo o dodelitvi koncesije in s podpisom koncesijske pogodbe.

Trajanje pooblastitve: iz ustanovnega akta javnega zdravstvenega zavoda je razvidno, da je bilo dodeljeno trajno pooblastilo. Trajanje koncesij je omejeno na 10 do 20 let, odvisno od vloženih sredstev koncesionarjev - zasebnih podjetij. Ne glede na trajanje teh pooblastil ZZZS

sklene z vsakim izvajalcem posebej pogodbo o obsegu dejavnosti, ki bodo financirani iz javnih sredstev, z javnimi zavodi letno, s koncesionarji pa za obdobje štirih let.

Dodelitev izključnih ali posebnih pravic: s tem podatkom ne razpolagamo.

Mehanizem za nadomestilo: po zakonodaji ni predvideno **nikakršno subvencioniranje zdravstvenih in bolnišničnih storitev iz javnih sredstev**. Po Zakonu o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 86/10, 75/12, 47/13 – ZDU-1G, 50/14, 90/14 – ZDU-1I, 14/15 – ZUUJFO in 76/15) so javni zdravstveni zavodi pri opravljanju javne službe upravičeni do brezplačne uporabe odgovarjajoče infrastrukture (prostorov in opreme). Koncesionarji te stroške, ki so vštete v cene storitev, zaračunavajo ZZZS.

Zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zavarovanje, so vključene v izravnalno shemo dopolnilnega zavarovanja, s katero se med njimi izravnava razlike v stroških zdravstvenih storitev, ki izhajajo iz različnih struktur zavarovancev posameznih zavarovalnic glede na starost in spol.

Izgube ali presežke odhodkov iz izvajanja zdravstvenih in bolnišničnih storitev so dolžni javni zavodi in zasebni koncesionarji pokriti iz lastnih sredstev, iz prihodkov, ki jih ustvarijo s ponudbo zdravstvenih in bolnišničnih storitev po komercialnih pogojih in cenah.

Preprečevanje in izterjava morebitnih prekomernih nadomestil: izvajalce zdravstvenih in bolnišničnih storitev ZZZS plačuje račune za realizirane sklope ali programe storitev, zato do prekomernega nadomestila ne prihaja. Poleg tega javni zdravstveni zavodi, predvsem pa bolnišnice pogosto izkazujejo izgube ali primanjkljaje prihodkov iz izvajanja javne službe, saj povečini opravljene storitve presegajo pogodbene obveznosti.

Kratka razlaga glede preglednosti za pomoč nad 15 mio EUR, odobreno podjetjem, ki opravljajo tudi dejavnosti, ki ne štejejo za SSGP: /

Skupni znesek dodeljenih pomoči: podatkov o skupnih zneskih nadomestila, ki je javnim zdravstvenim zavodom dodeljeno - s pravico do brezplačne uporabe opreme in prostorov - v naravi, nismo uspeli zbrati. Ti zneski so – skladno z računovodskimi predpisi izkazani - v višini amortizacije in stroškov investicijskega vzdrževanja omenjenih prostorov - v poslovnih knjigah pristojnih republiških in občinskih organov.

2) socialne storitve (člen 2(1)(c))

Po veljavni slovenski zakonodaji je večina javnih služb iz člena 2(1)(c) Sklepa o SSGP - socialna stanovanja, varstvo starejših, socialno ogroženih, pomoč posameznikom z duševnimi motnjami, gibalno oviranih idr. organiziranih kot SSGP, vendar se Sklep o SSGP ne uporablja, saj se obvezno oblikovane (ekonomske) **cene za upravičene uporabnike subvencionirajo izključno prek ukrepov socialne pomoči** (neposredne pomoči uporabnikom), skladno z Zakonom o uveljavljanju pravic do javnih sredstev (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15 in 38/16 – odl. US; v nadaljevanju: ZUPJS) - na podlagi individualnih odločb krajevno pristojnih centrov za socialno delo, izdanih na podlagi vlog upravičencev (socialna pomoč).

a. zdravstveno in dolgoročno varstvo

Zdravstveno varstvo je opisano pod točko 1) bolnišnice (člen 2(1)(b))

- **Pomoč družini na domu**

Opis storitve: z Zakonom o socialnem varstvu (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 23/07 – popr., 41/07 – popr., 61/10 – ZSVarPre, 62/10 – ZUPJS, 57/12 in 39/16; v nadaljevanju: ZSV) občine zagotavljajo mrežo javne službe za pomoč družini na domu. V ta namen občine izberejo enega ali več izvajalcev omenjene storitve na svojih ozemljih. V okviru mreže javne službe to storitev pod enakimi pogoji in po enotno predpisanih standardih in normativih opravljajo javni socialno varstveni zavodi in drugi javni zavodi ter druge pravne in fizične osebe, ki pridobijo koncesijo na javnem razpisu.

Ta storitev je v okviru mreže javne službe plačljiva po cenah, ki so oblikovane s strani izvajalcev in odobrene s strani pristojnih občinskih organov skladno s Pravilnikom o metodologiji za oblikovanje cen socialno varstvenih storitev (Uradni list RS, št. 87/06, 127/06, 8/07, 51/08, 5/09 in 6/12; v nadaljevanju Pravilnik). Ta metodologija, predpisana na ravni države opredeli in normira ter v nekaterih primerih standardizira upravičene stroške pri oblikovanju cen te storitve.

Za uporabnike so cene, ki se pomembno razlikujejo od ene do druge občine, zelo ugodne, saj so na različne načine subvencionirane s strani občin in, odvisno od razpoložljivih sredstev, iz proračuna Republike Slovenije. Uporabniki so upravičeni po subvencionirani ceni do največ 20 ur pomoči družini na domu na teden. Dodatne storitve se plačajo po komercialnih cenah.

Oblika pooblastitve: za izvajanje storitev pomoči na domu občine neposredno pooblastijo javne socialnovarstvene zavode, krajevno pristojne centre za socialno delo ali na zadevnem območju locirane domove za ostarele s pogodbo, izvajalce zasebnega sektorja pa z odločbo o dodelitvi koncesije in sklenitvijo koncesijske pogodbe.

Trajanje pooblastitve: pogodbe z javnimi zavodi niso časovno omejene, z zasebnimi koncesionarji so sklenjene za obdobje 10 let. Ne glede na trajanje teh pogodb, se cene in subvencije oblikujejo in spreminjajo na letni ravni. Predpisana metodologija (parametri) za izračunavanje cen in subvencij se prilagaja po potrebi, po navadi v razdobjih, krajših od 10 let.

Dodelitev izključnih ali posebnih pravic: s tem podatkom ne razpolagamo.

Mehanizem za nadomestilo: po ZSV so občine dolžne pokriti oziroma doplačati najmanj 50% cene storitve pomoč družini na domu. Po omenjenemu Pravilniku je občinam naloženo dodatno znižanje cene, z opredeljenim, delnim pokritjem določenih stroškov, npr. strokovne priprave, vodenja in koordiniranja ipd., kar pomeni dodatno subvencijo ali nadomestilo občine. V pravilniku so določeni in normirani upravičeni stroški, na podlagi katerih se oblikuje cena, pa tudi maksimalno dovoljeni deleži izbranih stroškov, ki se ne vračunajo v ceno storitev, ampak jih na podlagi izstavljenih računov pokrijejo občine.

Preprečevanje in izterjava morebitnih prekomernih nadomestil: izvajalcem storitev pomoči na domu so subvencije dodeljene za opravljene storitve, kot doplačilo k polnim ekonomskim cenam. Cene, na katere občine podajo soglasje, se usklajujejo enkrat letno. Med letom se lahko

uskladijo, če izračunana uskladitev po posameznih elementih (upravičenih stroških) preseže 3 odstotke rasti glede na zadnjo uskladitev.

Kratka razlaga glede preglednosti za pomoč nad 15 mio EUR, odobreno podjetjem, ki opravljajo tudi dejavnosti, ki ne štejejo za SSGP: /

Skupni znesek dodeljenih pomoči: v zakonsko predpisanih okvirih se praksa odločanja o višini in načinu dodeljevanja nadomestila za obveznosti te javne službe po občinah pomembno razlikuje. Po višini znesek variira od zakonsko obveznih 50% cene do opcijskih 100% cene. V večini občin so cene subvencionirane preko predpisanega minimuma, najpogosteje v razponu med 70 do 75% cene, v redkih občinah se vsem uporabnikom v celoti plača to storitev iz sredstev občinskega proračuna.

Podatki o višini dodeljene neposredne pomoči uporabnikom - pomoč družini na domu

(v mio EUR)	2014 -2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	23,62
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek pomoči/občino)	0,144

- **Institucionalno varstvo**

Po ZSV se iz proračuna države financirajo stroški institucionalnega varstva, razen stroškov storitev v zavodih za odrasle, kadar je upravičenec oziroma drug zavezanec delno ali v celoti oproščen plačila.

Po Pravilniku so podrobno opredeljeni upravičeni stroški standardnih storitev kot tudi nadstandardnih storitev uporabnikov. V ceno standardnih storitev sodijo stroški dela, materiala in storitev, amortizacije, investicijskega vzdrževanja ter financiranja.

Podatki o višini dodeljene neposredne pomoči uporabnikom - institucionalno varstvo

(v mio EUR)	2014-2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	70,90
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek pomoči/občino)	0,43

b. otroško varstvo

Opis storitve: po Zakonu o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO; v nadaljevanju: ZVrt) predšolsko vzgojo kot plačljivo storitev izvajajo javni in zasebni vrtci, ki z vpisom v razvid pristojnega ministrstva izpolnjujejo zakonske pogoje. Po predpisanih normativih in standardih ter *curriculumu* so občine skladno z Zakonom o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D in 47/15; v nadaljevanju: ZOFVI) **dolžne organizirati mrežo javne službe predšolska vzgoja.**

Po navedenih zakonih je predšolska vzgoja v mreži javne službe za starše plačljiva po ugodnih, subvencioniranih cenah. Cene in na njihove izračune vezane subvencije so določene na osnovi Pravilnika o metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo (Uradni list RS, št. 97/03, 77/05, 120/05 in 93/15).

Oblika pooblastitve: za izvajanje programov predšolske vzgoje v okviru javne službe občine ustanovijo en ali več javnih vrtcev ali organizirajo posebne enote v okviru obstoječih javnih zavodov (osnovnih šol) kot njihove ustanoviteljice. V kolikor se pokažejo dodatne potrebe po predšolski vzgoji in obstoječe zmogljivosti javne mreže ne zadostujejo, je občina dolžna z odločbo dodeliti koncesijo zasebnemu vrtcu, izbranemu z javnim razpisom in z njim skleniti pogodbo o koncesiji.

Trajanje pooblastila: po sami naravi ustanovni akt javnega zavoda pomeni trajno pooblastilo, pogodba o koncesiji pa ima omejeno trajanje, ki je zakonsko določeno z izkazano potrebo po predšolski vzgoji v zadevni občini in s postopkom prenehanja koncesije. Ne glede na trajanje tega pooblastila se cene programov v okviru mreže javne službe in na njihove izračune vezani izračuni zneskov (socialne) pomoči izračunajo na letni ravni.

Dodelitev izključnih ali posebnih pravic: s tem podatkom ne razpolagamo.

Mehanizem za nadomestilo: po obstoječi ureditvi je občinam in Republiki Sloveniji zakonsko naložena in omogočena plejada obveznih in opcijskih subvencioniranj cen programov predšolske vzgoje.

Po ZVrt so občine dolžne vrtcem, ki izvajajo javno službo na njenem območju, pokriti stroške, ki se ne vštejejo v ceno programa predšolske vzgoje, kot so stroški investicij in investicijskega vzdrževanja. Te stroške je dolžna javnim zavodom zagotoviti občina kot ustanoviteljica, koncesionarjem pa kot koncedentka po dogovoru oziroma pogodbi. Poleg teh se v cene ne vračunajo stroški, ki niso povezani s programom predšolske vzgoje, pač pa izhajajo iz predpisov o delovnih razmerjih (npr. odpravnine presežnim delavcem, sindikalni zaupniki, zaposlitve preko predpisanih normativov, tekoče vzdrževanje opreme, pohišta in delovnih priprav, razna nadomestila zaposlenim, stroški sodnih postopkov, poravnava odškodnin ipd.) ter stroške nadomeščanja. Poleg zakonsko predpisanih zniževanj cen občine lahko dodatno znižajo cene z delnim pokritjem stroškov, ki po metodologiji štejejo za elemente pri oblikovanju programskih cen. Oba načina zniževanje cene, z izvetjem določenih stroškov in z zniževanjem upravičenih stroškov pri oblikovanju cen, pomenita nadomestilo za obveznosti javne službe, zagotavljanje splošno dostopnega in nemotenega izvajanja programov. Oboji stroški so podrobneje opredeljeni in normirani s predpisano metodologiji za oblikovanje cen programov v vrtcih, ki izvajajo javno službo. S to metodologijo so cene izračunane kot mesečna povprečja upravičenih stroškov po različnih programih predšolske vzgoje. Po teh cenah se izstavijo računi za plačila staršev in za doplačila občine, pristojnih za doplačila po stalnih prebivališčih staršev.

Preprečevanje in izterjava morebitnih prekomernih nadomestil: občine zagotavljajo vrtcem plačila stroškov in doplačila cen na osnovi zahtevkov za plačilo stroškov in računov za doplačilo cene. Ker vrtci izdajajo občinam mesečno zahtevke za povrnitev stroškov po nastalih zneskih v preteklem mesecu, iz tega naslova ne prihaja do prekomernega nadomestila. Cene programov predšolske vzgoje se uskladijo enkrat letno, glede na letne rasti upravičenih stroškov, v primerih njihovih bistvenih sprememb pa tudi med letom.

Kratka razlaga glede preglednosti za pomoč nad 15 mio EUR, odobreno podjetjem, ki opravljajo tudi dejavnosti, ki ne štejejo za SSGP: /

Skupni znesek dodeljenih pomoči:

Podatki o višini dodeljene neposredne pomoči uporabnikom/staršem – predšolska vzgoja

(v mio EUR)	2014-2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	338,27
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek pomoči/občino)	2,06

Podatki o višini dodeljenega nadomestila - zniževanje cene, z izvzetjem določenih stroškov in z zniževanjem upravičenih stroškov pri oblikovanju cen

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	11,59	8,55
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek pomoči/občino)	0,071	0,052

c. dostop do trga dela in vrnitev nanj

Zakon o urejanju trga dela (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1 in 47/15 – ZZSDT; v nadaljevanju: ZUTD) ureja ukrepe države na trgu dela, s katerimi se zagotavljata izvajanje storitev javne službe na področju zaposlovanja in ukrepov aktivne politike zaposlovanja ter delovanje sistema zavarovanja za primer brezposelnosti, predpisujejo pogoji in postopki za uveljavljanje posameznih pravic in storitev, ureja način financiranja ukrepov, nadzora (pristojnost ministrstva, pristojnega za delo) itd. Vrste ukrepov na trgu dela so:

- storitvi za trg dela (vseživljenjska karierna orientacija in posredovanje zaposlitve),
- aktivna politika zaposlovanja (v nadaljevanju: APZ),
- zavarovanje za primer brezposelnosti,
- zagotavljanje pravic iz obveznega in prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti.

Za izvajanje navedenih ukrepov izvajalci od upravičencev ne smejo zahtevati plačila. Ukrepe na trgu dela, v skladu z ZUTD izvajajo:

- ministrstvo, pristojno za delo;
- Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje;
- domači ali tuji pravni subjekti s sedežem v Republiki Sloveniji, konfederacije ali zveze sindikatov, reprezentativnih na območju države, in združenja delodajalcev, reprezentativna na območju države, ki pridobijo koncesijo po določbah tega zakona;
- Javni sklad Republike Slovenije za razvoj kadrov in štipendije.

Sredstva za pravice iz zavarovanja za primer brezposelnosti se po načelih vzajemnosti in solidarnosti zagotavljajo iz prispevkov delavcev, delodajalcev in prostovoljnih zavarovancev ter drugih zavezancev.

Drugi ukrepi se financirajo iz proračuna Republike Slovenije; proračuna lokalnih skupnosti; evropskih strukturnih skladov in drugih evropskih virov.

Po ZUTD Republika Slovenija zagotavlja izvajanje politike zaposlovanja na podlagi smernic za izvajanje ukrepov aktivne politike zaposlovanja in drugih strateških dokumentov Republike Slovenije in EU na tem področju.

Republika Slovenija zagotavlja pogoje za delovanje in razvoj obveznega in prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti z določitvijo stopnje prispevkov in obveznostjo plačevanja prispevkov, z določitvijo pogojev za priznanje, odmero in uživanje pravic ter z urejanjem nadzora nad zagotavljanjem pravic in s spremljanjem stanja na tem področju ter sprejemanjem ustreznih ukrepov. Kot ustanovitelj Republika Slovenija sprejema obveznost trajnega zagotavljanja sredstev za delo Zavoda Republike Slovenije za zaposlovanje.

Zavod izvaja ukrepa storitve za trg dela in APZ kot javno službo, ukrepa zavarovanja za primer brezposelnosti in zagotavljanja pravic iz obveznega prostovoljnega zavarovanja za primer brezposelnosti pa kot javno pooblastilo. Republika Slovenija, ministrstvo, pristojno za delo za izvajanje strokovnih nalog, ki se nanašajo na izvajanje ukrepov na trgu dela zagotavlja izvajalcem sredstva iz državnega proračuna.

d. socialna stanovanja

Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVEtL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11 in 40/12 – ZUJF) ureja oddajanje neprofitnih stanovanj v najem. Le ta lahko odda v najem občina, država, javni stanovanjski sklad ali neprofitna stanovanjska organizacija na podlagi javnega razpisa.

Pravilnik o dodeljevanju neprofitnih stanovanj v najem (Uradni list RS, št. 14/04, 34/04, 62/06, 11/09, 81/11 in 47/14) pa podrobneje določa pogoje, kriterije in merila pri pridobitvi neprofitnih stanovanj v najem. Upravičenci so oproščeni plačila lastnega prispevka in varščine v kolikor dohodek na gospodinjstvo ne dosega določenega % povprečne neto plače v Republiki Sloveniji.

Podatki o višini dodeljene neposredne pomoči uporabnikom – socialna stanovanja

(v mio EUR)	2014-2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	16,36
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek pomoči/občino)	0,1

e. oskrba in socialna vključenost ranljivih skupin

Ranljive skupine na trgu dela so urejene v ZUTD (opis v točki c. zgoraj). Materinski domovi, varne hiše in zavetišča sodijo v mrežo javnih socialno varstvenih programov (po ZSV), ki so dopolnilo k socialnovarstvenim storitvam. Njihovi izvajalci so predvsem nevladne in humanitarne organizacije ter zasebniki, na področju programov za invalide pa zlasti invalidske organizacije. Programi so namenjeni reševanju socialnih stisk posameznikov in skupin, in sicer tako, da kar najbolj upoštevajo potrebe uporabnikov in konkretne potrebe lokalnega okolja, v katerem se izvajajo. Njihovo financiranje zagotavljajo država, lokalna skupnost in uporabniki ali drugi zainteresirani subjekti.

3) zračne ali pomorske povezave z otoki (člen 2(1)(d))

Ta kategorija za Republiko Slovenijo ni relevantna.

4) letališča in pristanišča (2(1)(e))

Opis storitve: na podlagi Zakona o letalstvu (Uradni list RS, št. 81/10 – uradno prečiščeno besedilo in 46/16; v nadaljevanju: ZLet), v kolikor se obratovanja javnega letališča ne more zagotoviti v obsegu in na način, kot zakon določa je v javnem interesu, tega za letališče

državnega pomena zagotovi Vlada Republike Slovenije, za letališče lokalnega pomena pa občina, v obeh primerih s podelitvijo koncesije koncesionarju, izbranemu z javnim razpisom.

Oblika pooblastitve: Za obratovanje javnih letališč sta na podlagi koncesijskih aktov (vladnih uredb) sklenjeni koncesijski pogodbi, ki poleg podrobneje razdelanih zakonskih obveznosti obratovanja javnega letališča in medsebojnih finančnih razmerij natančno določata pravico do nadomestila za pokritje opredeljenih upravičenih stroškov izvajanja obveznosti javne službe. S koncesijsko pogodbo je opredeljen tudi način izračunavanja in spremljanja zneska nadomestila.

Ti pogodbi sta bili v prehodnem obdobju sklenjeni neposredno s podjetjema, kot zgodovinskima so-lastnikoma letališke infrastrukture in edinima ponudnikoma letaliških storitev na omenjenih letališčih.

Trajanje pooblastitve: omenjeni pogodbi imata po ZLet časovno omejeno veljavnost, do sklenitve pogodbe s koncesionarjem, izbranim z javnim razpisom.

Dodelitev izključnih ali posebnih pravic: s koncesijsko pogodbo se izvajalcu podeli izključno pravico do obratovanja imensko navedenega javnega letališča in pravico do nadomestila za izvajanje zakonsko naloženih obveznosti pri opravljanju zadevne javne službe.

Mehanizem za nadomestilo: Po pogodbi predvideno nadomestilo za delno ali celotno pokritje določenih upravičenih stroškov pomeni neposredno subvencijo (dotacijo) v višini razlike med prihodki in odhodki iz obratovanja javnega letališča, ob upoštevanju dejansko nastalih in s predloženimi računi izkazanih nastalih stroškov izvajanja obveznosti javne službe. Podjetji sta upravičeni do nadomestila, v kolikor nastalih stroškov iz izvajanja obveznosti javne službe v določenemu letu ne uspeta pokriti iz prihodkov iz obratovanja javnega letališča.

Sredstva za nadomestilo so rezervirana na posebni postavki v vsakoletnem proračunu Republike Slovenije. Ta namenski proračunski znesek je določen na podlagi ekonomske analize o obratovanju javnih letališč, pri čemer se upoštevajo tako izkazani prihodki in odhodki v preteklih letih, kot tudi planirani prihodki in odhodki v prihodnjih letih glede na zabeležene trende rasti ali upadanja prometa na dveh letališčih.

Preprečevanje in izterjava morebitnih prekomernih nadomestil: v okviru predvidenega zneska z vsakoletnim aneksom h koncesijski pogodbe (postavke v proračunu Republike Slovenije) se nadomestilo izplača vsak mesec kot akontacija na plačilo računov za nastale upravičene stroške v preteklem mesecu. Po izteku leta se na osnovi revidiranih računovodskih izkazov podjetij pregleda upravičenost izplačanih akontacij glede na izkazane prihodke in odhodke obratovanja letališča v preteklem letu. Če se ugotovi presežek akontacij, se naslednje leto sorazmerno zniža nadomestilo oziroma se izterja presežek nadomestila.

Kratka razlaga glede preglednosti za pomoč nad 15 mio EUR, odobreno podjetjem, ki opravljajo tudi dejavnosti, ki ne štejejo za SSGP: /

Skupni znesek nadomestila: za obratovanje javnih služb

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - nacionalni organ	0,79	0,69

5) nadomestilo za opravljanje SSGP, ki ne presega 15 mio EUR (člen 2(1)(a)):

a. poštne storitve

Po ureditvi, ki velja v Republiki Sloveniji, pri opravljanju javnih služb iz člena 2(1)(a) Sklepa o SSGP večinoma ni predvidena pravica do nadomestila. V večini primerov (npr. univerzalne poštne storitve) so stroški izvajanja obveznosti javnih služb na primeren način upoštevani v izračunih prodajnih cen, od izvajalcev pa se pričakuje, da izredne stroške ali primanjkljaje prihodkov, ki nastanejo z ali zaradi izvajanja obveznosti javnih služb, pokrijejo iz lastnih virov - ustvarjenih presežkov prihodkov iz opravljanja javnih služb in povezanih komercialnih dejavnosti.

b. energetika

Energetski zakon (Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15; v nadaljevanju. EZ-1) določa, da so dejavnosti:

1. operaterja trga z električno energijo,
2. distribucijskega operaterja (DSO elektrika),
3. systemskega operaterja (TSO elektrika) in
4. operaterja prenosnega sistema (TSO zemeljski plin)

obvezna državna gospodarska javna služba, za katere se podelijo koncesije.

Za izvajanje gospodarske javne službe dejavnost operaterja trga z elektriko Republika Slovenija kot koncedent podeli koncesijo enemu operaterju trga za celotno območje Republike Slovenije.

Dejavnost operaterja trga z elektriko se financira iz:

- prispevka za delovanje operaterja trga;
- plačil članov bilančne sheme za evidentiranje zaprtih pogodb;
- dela prispevka za zagotavljanje podpor proizvodnji elektrike v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz obnovljivih virov energije;
- iz drugih plačil uporabnikov za uporabo storitev gospodarske javne službe.

Višino virov financiranja za operaterja trga določi Vlada Republike Slovenije ob upoštevanju obsega del posameznih vrst nalog operaterja trga in upravičenih stroškov poslovanja skladno z načeli racionalnosti in učinkovitosti poslovanja. Če viri financiranja v posameznem obdobju presežejo stroške, se to upošteva ob naslednji spremembi višine virov.

Dejavnost operaterja sistema (TSO elektrika) in distribucijskega operaterja (DSO elektrika) se financirata iz omrežnine in iz drugih prihodkov za izvajanje gospodarske javne službe. Med druge prihodke za systemskega operaterja sodijo tudi prihodki iz avkcij zaradi prezasedenosti čezmejnih vodov.

Podelitev koncesije se izvede po postopku javnega razpisa ali drugega konkurenčnega postopka, določenega s predpisi o javno-zasebnem partnerstvu, razen če se koncesija podeli gospodarski družbi, ki je v celoti v lasti Republike Slovenije in ne opravlja tržnih energetskih dejavnosti. V tem primeru se koncesija lahko podeli z neposredno sklenitvijo koncesijske pogodbe.

Uporabnik sistema je dolžan za uporabo sistema elektrike plačati omrežnino, ki je glavni vir, namenjen pokrivanju upravičenih stroškov elektrooperaterjev. Upravičene stroške elektrooperaterjev, omrežnino in druge vire za pokrivanje teh stroškov določi Agencija za energijo (v nadaljevanju: Agencija) v regulativnem okviru. Agencija pri določitvi metodologije

izhaja iz metode reguliranega letnega prihodka in reguliranih omrežnin elektrooperaterja, ki operaterju zagotavlja pokritje vseh letnih upravičenih stroškov, vključno z reguliranim donosom.

Agencija določi regulativni okvir z odločbo, v kateri vrednostno opredeli načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja po posameznih letih regulativnega obdobja, načrtovane omrežnine, načrtovane druge prihodke iz izvajanja dejavnosti elektrooperaterja, presežke ali primanjkljaje omrežnin iz preteklih let. Če je regulativno obdobje daljše od enega leta, regulativni okvir, z namenom preprečitve skokovitega spreminjanja tarifnih postavk omrežnine po posameznih letih regulativnega obdobja, lahko določa tudi izravnavo tarifnih postavk.

Agencija določi vrednosti regulativnega okvira tako, da omrežnina skupaj z drugimi prihodki iz opravljanja dejavnosti elektrooperaterja in upošteva ugotovljeni kumulativni presežek oziroma primanjkljaj omrežnin elektrooperaterja iz preteklih let pokrije načrtovane upravičene stroške elektrooperaterja, kot jih določi Agencija, upošteva vse predvidene okoliščine stroškovno učinkovitega poslovanja elektrooperaterja.

Enaka načela, kot za elektrooperaterja, veljajo tudi za operaterja prenosnega sistema (TSO zemeljski plin).

Glede na ureditev tega področja v Republiki Sloveniji menimo, da področje ne zapade poročanju po Sklepu o SSGP ali Okviru za SSGP.

c. zbiranje odpadkov in d. oskrba z vodo

Opis storitve: z Zakonom o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16); ZVO-1) so določene obvezne občinske gospodarske javne službe varstva okolja: oskrba s pitno vodo, odvajanje in čiščenje komunalne in padavinske odpadne vode, zbiranje določenih vrst komunalnih odpadkov, obdelava določenih vrst komunalnih odpadkov, odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov in urejanje in čiščenje javnih površin. Občine so jih dolžne organizirati skladno s predpisi, ki urejajo gospodarske javne službe. V nasprotnem jih v primerni obliki za njihovo območje in za njihov račun ustanovi država.

Pri izvajanju navedenih javnih služb so zakonsko naložene obveznosti, kot npr. nemotena, trajna in splošno dostopna oskrba prebivalstva ter s področja varstva okolja. Poleg tega Vlada Republike Slovenije podrobno predpiše oskrbovalne standarde in tehnične, vzdrževalne in organizacijske normative ter enotno metodologijo za oblikovanje cen posameznih storitev oziroma za izračunavanje subvencij – zneskov nadomestila. Objekti in naprave za opravljanje javne službe predstavljajo javno infrastrukturo lokalnega pomena, ki je last ene ali več občin, kjer se javna služba organizira in opravlja.

Pri organizaciji teh javnih služb občine zasledujejo cilje finančne izvedljivosti in ekonomske učinkovitosti, s poudarkom na doseganju najnižje ali ekonomsko najbolj ugodne cene za uporabnike in občinske proračune. Po občinah se te javne službe različno organizirajo: v mestnih in večjih občinah isto podjetje izvaja eno ali več omenjenih javnih služb, manjše in srednje velike občine jih največkrat organizirajo skupaj. Tipično podjetje izvaja eno javno službo v več občinah ali več javnih služb v eni ali več občinah. Izjema so nekatere mestne občine, pa tudi nekatere majhne občine, kjer so za izvajanje teh javnih služb ustanovljeni režijski obrati.

Oblika pooblastitve: pooblastilo za izvajanje občinskih javnih služb varstva okolja se skladno z Zakonom o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93, 30/98 – ZZLPPO, 127/06 – ZJZP, 38/10 – ZUKN in 57/11 – ORZGJS40) neposredno dodeli javnemu podjetju, ki ga ustanovi ena ali več občin, oziroma režijskemu obratu občine. Izvajalca, ki je zasebno podjetje, se izbere z javnim razpisom ene ali več občin. V prvem primeru je akt pooblastitve ustanovni akt podjetja, v slednjem pa koncesijska pogodba. Po obeh oblikah pooblastila se javne službe opravljajo skladno z odgovarjajočimi sistemskimi in sektorskimi predpisi in se subvencionirajo iz občinskih proračunov po isti metodologiji (parametrih).

Pravico do nadomestila in metodologijo za izračun zneska nadomestila določa Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Uradni list RS, št. 87/12 in 109/12; v nadaljevanju: MEDO).

Trajanje pooblastitve: pooblastila javnih podjetij za izvajanje navedenih javnih služb so po obliki (ustanovni akt podjetja) trajna, dokler ne prenehajo relevantne okoliščine, po koncesijskih pogodbah pa omejena. Četudi trajanje tovrstnih koncesij ni zakonsko določeno ali omejeno, se o njihovem trajanju, ki povečini ne presega 10 let, odloča glede na vrednost vloženih sredstev koncesionarjev.

Ne glede na trajanje pooblastila za opravljanje javne službe je pravica do nadomestila dodeljena in opredeljena s pogodbami, ki jih občine sklenejo z izvajalci za najem javne infrastrukture in vsako leto obnovijo z aneksi. Z aneksi se določi ceno najema infrastrukture in popuste na ceno (zneske nadomestila). Poleg tega se predpisana metodologija (parametri) za izračunavanje zneska nadomestila pregleda in po potrebi prilagodi v obdobjih, po navadi krajših od 10 let. Po seznamu izvajalcev navedenih gospodarskih javnih služb varstva okolja, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za okolje, so pooblastila povečini trajna, dodeljena javnim podjetjem in režijskim obratom. Primeri časovno omejene koncesije so zabeleženi za javne službe in storitve, ki se izvajajo z infrastrukturo, zgrajeno z javno-zasebnem partnerstvom.

Dodelitev izključnih ali posebnih pravic: izvajalcem so lahko dodeljene pravice ali naložene obveznosti za izvajanje povezanih storitev. Prav tako občine lahko dovolijo ali naložijo, da se proste zmogljivosti javne infrastrukture tržijo po komercialnih cenah ali uporabljajo za ponudbo storitev na prostem trgu, s čimer se znižujejo cene za uporabnike in občinske subvencije (zneski nadomestila).

Mehanizem za nadomestilo: po veljavni zakonodaji sta v določenih okoliščinah dopuščena dve obliki subvencioniranja cen javnih storitev varstva okolja. Po MEDO občine lahko – po lastni presoji - znižajo najemnino za javno infrastrukturo pri izračunu cene za upravičene uporabnike – gospodinjstva in izvajalce nepridobitnih dejavnosti. Po tej metodologiji je občina dolžna izvajalcu zaračunati tržno najemnino za celotno infrastrukturo v višini, ki ni manjša od stroškov amortizacije. V kolikor potrjena cena za upravičene uporabnike ne pokrije v celoti najemnine, občina dodeli nadomestilo v znesku razlike med potrjeno in obračunano ekonomsko ceno storitve. Za dodelitev nadomestila občina izda sklep in oblikuje postavko v vsakokratnem občinskem proračunu. Poleg tega občine kot ustanoviteljice javnega podjetja in, če je predvideno s koncesijsko pogodbo, kot koncedentke pokrijejo izredne primanjkljaje prihodkov, ki nastanejo zaradi zmanjšane ali povečanega obsega poslovanja oziroma z izvedbo s strani občine naloženih izrednih obveznosti, ki niso bile vključene v finančne plane izvajalcev in posledično v odgovarjajoče postavke občinskega proračuna. Po obeh mehanizmih se

nadomestilo obravnava kot denarna subvencija. Vodijo se ločene računovodske evidence po različnih dejavnostih.

Parametri za izračunavanje zneska nadomestila po dveh mehanizmih so opredeljeni z MEDO. Po tej morajo izvajalci vsako leto izdelati elaborate (ekonomske analize) za oblikovanje cen, kjer so glede na predviden obseg poslovanja upoštevani vsi stroški in poleg prihodkov iz določene javne službe tudi prihodki (prihranki) iz uporabe infrastrukture za izvajanje povezanih in drugih komercialnih dejavnosti. V izračunu cen oziroma nadomestila se prizna donos na vložena, poslovno potrebna osnovna sredstva izvajalca, ki ne sme presegati 5% njihove vrednosti. Ko izračunane cene odstopajo za več kot 10% od potrjenih cen, jih občina ponovno potrdi.

Preprečevanje in izterjava prekomernih nadomestil: po MEDO so občine dolžne na osnovi računovodskih izkazov za preteklo leto preveriti prisotnost morebitne razlike med potrjeno ceno in obračunsko ceno. Ta razlika se upošteva pri izračunu predračunske cene in zneska nadomestila za naslednje obdobje. Če se preseže deset odstotkov potrjene cene, mora pristojen občinski organ na osnovi elaborata izvajalca uvesti postopek potrjevanja spremenjene cene. Nadomestilo za pokritje izrednih stroškov ali primanjkljajev prihodkov iz naloženih izrednih obveznosti oziroma zaradi zmanjšane ali povečanega obsega poslovanja se dodeli naknadno, v dejansko nastalih in izkazanih zneskih, zato do prekomernega nadomestila ne prihaja.

Kratka razlaga glede preglednosti za pomoč nad 15 mio EUR, odobreno podjetjem, ki opravljajo tudi dejavnosti, ki ne štejejo za SSGP: /

Skupna vsota dodeljene pomoči:

Podatki o višini nadomestila za področje oskrbe s pitno vodo

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	6,00	5,73
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek nadomestila/občino)	0,04	0,03

Podatki o višini nadomestila za področje odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	8,62	7,11
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek nadomestila/občino)	0,05	0,04

Podatki o višini nadomestila za področje zbiranja in obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov ter odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	4,24	4,90
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek nadomestila/občino)	0,03	0,03

Podatki o višini nadomestila za področje urejanja in čiščenja javnih površin

(v mio EUR)	2014	2015
Skupni znesek dodeljene pomoči - lokalni organ	2,88	3,56
Dodatni kvantitativni podatki (povprečni znesek nadomestila/občino)	0,02	0,02

d. kultura

Področje kulture se v Republiki Sloveniji pretežno opravlja kot negospodarska dejavnost in je financirano iz proračuna Republike Slovenije, skladno z zakonodajo.

Z Zakonom o Radioteleviziji Slovenije (Uradni list RS, št. 96/05, 109/05 – ZDavP-1B, 105/06 – odl. US, 26/09 – ZIPRS0809-B in 9/14; ZTRVS-1) je po obsegu in pokrivanju in po standardih in merilih opravljanja določena javna služba na področju radijske in televizijske dejavnosti. Kot edini izvajalec jo opravlja javni zavod posebnega kulturnega in nacionalnega pomena, ki ga je ustanovila Republika Slovenija. Poleg javne službe lahko RTV Slovenija z ločeno organiziranostjo opravlja tudi tržne dejavnosti, ki jih določi ZTRVS-1, ali pa so določene z ustanovnim aktom. Za javno službo in tržne dejavnosti je tako dolžna voditi ločeno računovodstvo. Prihodki iz tržnih dejavnosti se lahko porabijo za sofinanciranje javne službe ali za ohranjanje in širitev tržnih dejavnosti na področjih, ki jih določa - ZTRVS-1.

V skladu z - ZTRVS-1 se javna služba financira iz plačil prispevkov za programe (naročnine), tržnih dejavnosti in sredstev državnega proračuna in drugih virov skladno z zakonom in statutom RTV Slovenija. Prispevek, ki je namenjen izključno opravljanju programov javne službe in je različen po vrstah uporabnikov, je določen z zakonom. Pod določenimi pogoji se ga lahko spremeni samo z zakonom. Iz državnega proračuna se financirajo deli opredeljenih programov (na primer, narodnostnih, za slovenske narodne manjšine) v deležih, ki se ne financirajo iz prispevka in posamezni projekti kulturnega, znanstvenega in splošno izobraževalnega pomena ter posamezni projekti digitalizacije tehnološke opreme in arhivov, ki jih predlagajo pristojna ministrstva in se prav tako ne financirajo iz prispevka.

V letih 2014 in 2015 je RTV Slovenija iz državnega proračuna prejela 1.575.237 EUR, kar je izključno za programe za narodne manjšine in romsko skupnost. V letu 2014 je beležila 23.656.000 EUR presežka odhodkov nad prihodki iz naslova opravljanja javne službe, v letu 2015 pa 21.378.050 EUR. To izgubo je v celoti pokrila s presežkom prihodkov nad odhodki iz tržnih dejavnosti, ki je znašal 23.778.000 EUR v letu 2014 in 21.393.726 EUR v letu 2015. Delež javnih prihodkov v celotnih prihodkih je leta 2014 znašal 76,3 %, leta 2015 pa 78,2%; delež tržnih prihodkov pa 23,7 % v letu 2014 in 21,8% v letu 2015.

e. finančne storitve

V Republiki Sloveniji v letih 2014 in 2015 ni bilo primera izvajalca SSGP s pravico do državne pomoči v obliki nadomestila za obveznosti javnih storitev, ki narekuje uporabo Sklepa o SSGP iz leta 2012.

f. drugi sektorji

V Republiki Sloveniji v letih 2014 in 2015 ni bilo primera izvajalca SSGP s pravico do državne pomoči v obliki nadomestila za obveznosti javnih storitev, ki narekuje uporabo Sklepa o SSGP iz leta 2012.

3. Opis uporabe Okvira za SSGP iz leta 2012

V Republiki Sloveniji v letih 2014 in 2015 ni bilo primera izvajalca SSGP s pravico do državne pomoči v obliki nadomestila za obveznosti javnih storitev, ki narekuje uporabo Okvira za SSGP iz leta 2012.

4. Pritožbe tretjih oseb

V letih 2014 in 2015 ni bila predložena nobena pritožba.

5. Razno

Republika Slovenija je že ob pripravi poročila v letu 2014 izpostavila na potrebnost in koristnost jasnih navodil Evropske komisije glede meril za določanje ekonomske narave javnih služb s področij socialnega varstva, vzgoje in izobraževanja ipd. in za opredeljevanje javnih zavodov kot podjetij, kadar ob izvajanju negospodarskih dejavnosti ponujajo povezane storitve proti plačilu. Evropsko komisijo prosimo, da poda podrobnejša navodila glede razlikovanja med (do)plačilom storitve in nadomestilom v primerih SSGP. Želeli bi tudi njeno uradno tolmačenje določbe Sklepa SSGP o trajanju pooblastila, kot pogoja za dovoljeno uporabo Sklepa SSGP.